

Johto/Ossi Malmberg

21.1.2011

Dnro
1/040/2011Eduskunta
Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

Viite: Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan kuuleminen: VNS 7/2010 vp naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta

Lausunto

Valtioneuvoston selonteon naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta tarkoituksena on linjata tulevaisuuden tasa-arvopolitiikkaa vuoteen 2020. Suomen Akatemia pitää selontekoa hyvänä tulevaisuuden tasa-arvotyön linjauksena.

Selonteon pääteemoista yksi on korkeakoulutus ja tutkimus, vaikkakin naisten asemaa tieteessä on tarkasteltu suppeammin kuin muita teemoja. Selontekoon liittyvä taustaineisto sukupuolten tasa-arvosta korkeakoulutuksessa ja tutkimuksessa on kuitenkin erinomainen kartoitus viimeisten vuosikymmenien korkeakoulu- ja tiedepolitiikkaa koskevista tasa-arvotavoitteista ja niiden toteutumisesta.

Selonteon Suomen Akatemian toimikenttään, tutkimukseen, liittyvät linjaukset koskevat sukupuolinäkökulman valtavirtaistamista korkeakoulu- ja tiedepolitiikassa, tasa-arvotyön ja sukupuolinäkökulman edelleen integroimista korkeakoulujen opetukseen ja tutkimukseen, naisten tutkijanuran edistämistä konkreettisin toimenpitein sekä nais-, mies- ja sukupuolentutkimuksen aseman vahvistamista.

Paikoitellen linjauksia rasittaa tietty konkretian puute: toimenpiteen kuvaus jää muotoon ”seurataan” tai ”kehitetään edelleen”.

Suomen Akatemia on edistänyt sukupuolten tasa-arvoa tutkimuksessa ja tiedepolitiikkaa koskevassa asiantuntijatyössä 1980-luvulta lähtien. Kaikessa Akatemian rahoitustoiminnassa toteutetaan Akatemian hallituksen hyväksymää tasa-arvosuunnitelmaa läpäisyperiaatteella. Tasa-arvotavoitteet on myös otettu huomioon keskeisissä Akatemian strategia- ja suunnitteluasiakirjoissa. Akatemian uudessa tasa-arvosuunnitelmassa tulevaisuuden tavoitteeksi on asetettu sukupuolinäkökulman valtavirtaistaminen tiedepolitiikassa.

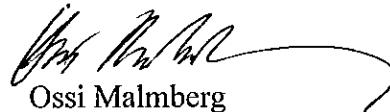
Akatemian tutkimusrahoitus on tärkeä akateemisen uran edistämisen väline. Akatemia on asettanut tavoitteeksi nostaa vähemmistösukupuolen osuus tehtäviin (ent. virat) nimitettävistä vähintään 40 prosenttiin. Tutkijalähtöisessä, erittäin kilpailussa akatemiarahoituksessa naisten osuuden kehitys onkin ollut suotuisa: akatemiaprofessoreista naisten osuus on tällä hetkellä 22 %, akatemiatutkijoista 41 %, tutkijatohtoreista 54 % ja akatemiahankkeiden vetäjistä 28 %.

Vaikka naisten osuus on merkittävästi lisääntynyt suomalaisessa tutkijankoulutuksessa, naisten eteneminen korkeimpiin yliopistotehtäviin on vieläkin hidasta. Siten myös akatemiaprofessorin tehtävien täyttö on edelleen kriittinen vaihe naisten tutkijanuran edistämisen näkökulmasta. Yhtenä konkreettisine – ja tuloksellisena - tasa-arvon ja naisten tutkijanuran edistämiskeinona Akatemian tieteellisiä toimikuntia on pyydetty kiinnittämään erityistä huomiota siihen, että ne noudattava akatemiaprofessorin ehdokasasettelussaan Akatemian tasa-arvosuunnitelmaa naisten osuuden lisäämiseksi.

Suomen Akatemian rahoituspäätösten tutkimuspoliittisia tavoitteita ovat muun muassa naisten tutkijanuran edistäminen ja sukupuolten välisen tasa-arvon edistäminen. Rahoitus suunnataan kilpailuun perustuen parhaille tutkijoille ja tutkimusryhmille. Yksi akatemianprofessorin tehtävistä Minna Canth –akatemiaprofessuuri, joka on suunnattu sukupuolentutkimukseen.

Ylijohtaja, hallinto

Ossi Malmberg

